UBND XÃ VẠN THẮNG
TRUNG TÂM DV SỰ NGHIỆP CÔNG

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: 19 /HD-TTDVSNC

Vạn Thắng, ngày 03 tháng 06 năm 2026

HƯỚNG DẪN
Biện pháp kỹ thuật diệt chuột, quản lý lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng hại lúa vụ Mùa 2026

Để chủ động phòng trừ chuột hại, lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng, bảo vệ sản xuất vụ mùa 2026; Trung tâm dịch vụ sự nghiệp công xã Vạn Thắng hướng dẫn biện pháp kỹ thuật diệt chuột, quản lý lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng như sau:

1. Các biện pháp diệt chuột:

1.1. Biện pháp canh tác:

- Vệ sinh đồng ruộng: Phát quang bờ bụi, làm sạch cỏ bờ ruộng, bờ mương không để đất hoang hóa cỏ mọc um tùm hạn chế nơi cư trú của chuột.

1.2. Biện pháp thủ công: Đào bắt, đổ nước vôi loãng vào hang; sử dụng bẫy bán nguyệt, bẫy sập hoặc dùng đèn có ánh sáng mạnh để soi bắt chuột vào ban đêm,…

+ *Đào bắt*: Biện pháp này được tiến hành thường xuyên, liên tục và là biện pháp hiệu quả cao, an toàn cho con người và môi trường sinh thái. Với biện pháp này cần chú ý sau khi đào bắt hoàn đắp lại không để gây hại về bờ ruộng, bờ mương và các công trình thuỷ lợi.

+*Bẫy chuột***:** Sử dụng một số loại bẫy như bẫy sập, bẫy bán nguyệt,... Trong đó khuyến cáo các hộ nông dân sử dụng bẫy bán nguyệt mang lại hiệu quả diệt trừ chuột cao. Đặt bẫy nơi cửa hang, cạnh hoặc vuông góc với đường đi, nơi có nhiều chuột hoạt động, rắc thêm vật liệu tương tự nơi đặt bẫy chỉ để lộ mồi để tránh sự phát hiện nhậy bén của chuột, nếu bẫy dùng mồi có thể đặt mồi vài ba ngày cho chúng ăn quen mới lắp bẫy; nên đặt bẫy mồi trước khi mặt trời lặn và thu bẫy vào buổi sáng sớm.

Sau khi bắt được chuột, bẫy cơ học cần được xử lý bằng nước sôi hoặc ngâm nước, phơi khô mới dùng lại vì chuột rất nhạy cảm với mùi đồng loại.

1.3. *Biện pháp sinh học*: Phát triển đàn mèo, chó, bảo vệ các loài trăn, rắn...dùng các loại bả sinh học để diệt chuột ở khu dân cư, kho tàng, công sở.

***1.4. Biện pháp hóa học*:** Sử dụng thuốc có trong danh mục được phép sử dụng ở Việt Nam để diệt chuột như: Racumin 0,75 TP, Gimlet 800SP, 0,2GB; Antimice 0,006GB, 3DP; Cat 0,25 WP; ForWarat 0,005% Wax; Klerat 0,005% waxblock bait; Diof 5DP; Linh miêu 0,2 GR,…

Cách sử dụng các loại bả, thuốc diệt chuột:

Đọc kỹ hướng dẫn sử dụng. Tỉ lệ trộn thuốc với mồi, lượng sử dụng trên một đơn vị diện tích theo hướng dẫn của từng loại bả, thuốc. Mỗi mô bả đặt từ 10-20 gram, khoảng 5-10m đặt 1 mô bả. Đặt bả thành mô trên đường đi lại của chuột, gần cửa hang, nơi chuột đang phá hại, bờ mương, bờ máng.... Nếu mật số chuột cao có thể tăng mật độ đặt bả và bổ sung bả vào ngày hôm sau nếu chuột ăn hết bả. Đặt bả vào lúc trời mát trước khi trời tối, không đặt bả khi trời mưa.

Chú ý:

- Trước khi đánh bả độc cần thông báo rộng rãi cho người dân xung quanh vùng biết, cần phải nhốt gia súc, gia cầm cho tới khi vệ sinh sạch sẽ nơi đặt mồi.

- Người trực tiếp trộn thuốc và đặt bả phải sử dụng bảo hộ lao động như đeo khẩu trang, găng tay và dùng muỗng để lấy bả.

- Không đặt bả gần nguồn nước sinh hoạt, trong chuồng trại chăn nuôi.

- Tổ chức thu gom chôn xác chuột chết, thu gom xử lý bao bì thuốc đúng qui định, đảm bảo vệ sinh môi trường.

- Trong trường hợp bị ngộ độc do tiếp xúc với thuốc (ăn, uống thực phẩm có dính thuốc…) phải kịp thời chuyển bệnh nhân đến cơ sở y tế gần nhất./.

2. Biện pháp kỹ thuật quản lý lúa cỏ

Áp dụng tổng hợp các biện pháp và thực hiện liên tục trong một số vụ sản xuất để đảm bảo hiệu quả phòng trừ cao.

2.1. *Biện pháp canh tác*

a) Chọn giống lúa đảm bảo chất lượng

Sử dụng giống lúa đạt tiêu chuẩn về chất lượng (giống nguyên chủng, giống xác nhận), không sử dụng lúa tự để giống trên những ruộng bị nhiễm lúa cỏ từ vụ trước gieo cấy cho vụ sau.

b) Chuyển đổi phương thức gieo cấy

Những vùng có tỷ lệ nhiễm lúa cỏ cao cần tiến hành chuyển đổi phương thức gieo sạ sang phương thức cấy (cấy tay, cấy máy); giữ mực nước thường xuyên trong ruộng từ 1-3 cm cho lúa sau khi gieo cấy đến khi kết thúc đẻ nhánh hữu hiệu để hạn chế lúa cỏ nảy mầm và phát triển. Hoặc luân canh lúa với cây trồng khác như dưa chuột, bầu bí, ngô, lạc, rau,... để dễ dàng nhận biết, loại bỏ hầu hết lúa cỏ sau 1-2 vụ.

c) Phòng, trừ lúa cỏ khi làm đất

- Khi cho nước vào ruộng để làm đất cần đặt lưới chắn hạt lúa cỏ tại đầu đường dẫn nước vào ruộng; nếu có hạt lúa cỏ, hạt thóc lép, lửng trôi dạt vào góc ruộng thì tiến hành vớt đem ra khỏi ruộng và tiêu hủy.

- Đối với những ruộng bị nhiễm lúa cỏ nặng: Khoanh vùng, lấy nước sớm và tiến hành lồng bừa nông, san phẳng ruộng rồi rút cạn nước ruộng (như gieo mạ) để nhử lúa cỏ nẩy mầm. Khi cây lúa cỏ có khoảng 3 lá tiến hành lấy nước cày lật úp, làm đất nhuyễn để diệt lúa cỏ.

2.2. *Biện pháp thủ công*

Thường xuyên nhổ bỏ, cắt các bông lúa cỏ lẫn tạp khi chưa chín đem tiêu hủy để hạn chế nguồn lúa cỏ lây lan cho vụ sau. Việc nhổ bỏ, tiêu hủy lúa cỏ tập trung vào các thời điểm sau:

- Giai đoạn lúa đẻ nhánh - phân hóa đòng: Đối với lúa cấy hoặc sạ hàng: nhổ bỏ lúa cỏ mọc ngoài khóm, ngoài hàng lúa. Đối với lúa gieo sạ tay: Đi theo từng lối hoặc băng, quan sát kỹ và nhổ bỏ những cây lúa có đặc điểm khác với giống lúa trồng về kiểu hình (màu sắc thân, màu sắc lá, chiều cao cây, góc lá, độ rộng phiến lá…).

- Khi lúa giai đoạn đòng - ngậm sữa: Phát động nông dân cắt các bông lúa cỏ khi mới trỗ - ngậm sữa, tránh rơi vãi hạt, đem tiêu hủy; không được để lúa cỏ trên ruộng, bờ ruộng hoặc vứt xuống kênh mương.

2.3. *Biện pháp sinh học*

- Khi gặt xong có thể đưa vịt vào ruộng để ăn các hạt lúa rụng trên ruộng trong đó có cả hạt lúa cỏ.

- Những ruộng nhiễm lúa cỏ nặng không cho thu hoạch cần tiêu hủy toàn bộ ruộng (bằng cách cắt cho gia súc ăn hoặc cày vùi), chậm nhất trước khi những bông lúa cỏ trỗ đầu tiên vào giai đoạn ngậm sữa. Khi cày vùi có thể sử dụng các chế phẩm vi sinh AT-YTB, Sumitri, Trichoderma ... để nhanh phân hủy rơm rạ và cả hạt lúa cỏ.

3. Biện pháp phòng trừ cỏ dại

Để hạn chế cỏ dại ngay từ đầu vụ, cần làm đất kỹ, thu dọn hết cỏ dại, san phẳng ruộng trước khi sạ, cấy. Giữ mực nước trong ruộng thích hợp (1-3 cm) ở thời gian sau khi lúa mới cấy đến đẻ nhánh. Đối với những chân ruộng thường xuyên xuất hiện cỏ dại sử dụng thuốc để phòng trừ. Lựa chọn thuốc tiền nảy mầm hoặc hậu nảy mầm sớm xử lý sau khi sạ, cấy 0-15 ngày tùy theo đặc điểm của từng loại thuốc:

- Đối với lúa sạ sử dụng các loại thuốc nhóm tiền nảy mầm như: Prefit 300EC, 342 WP, Sofit® 300EC, Starfit 300EC, Acofit 300EC, Chani 300EC,…

- Đối với lúa cấy sử dụng các loại thuốc hậu nảy mầm sớm như: Fenrim 18.5WP, Grass super 10 OD, Topshot® 60 OD, Startup 450SC, Ankill A 40WP, Push 330EC,…

- Sử dụng thuốc theo nguyên tắc 4 đúng đặc biệt ở tuổi cây lúa sau gieo sạ, **độ ẩm mặt ruộng,** nhiệt độ, mực nước khi xử lý.

** Lưu ý:* Những chân ruộng sau khi xử lý bằng thuốc tiền nảy mầm và hậu nảy mầm sớm nếu hiệu quả kém cần xử lý sớm bằng thuốc hậu nảy mầm. Khi lựa chọn thuốc cần căn cứ vào loại cỏ chiếm ưu thế trên ruộng để chọn thuốc cho phù hợp. Cụ thể:

+ Đối với ruộng có nhiều cỏ đuôi phụng cần xử lý bằng thuốc có hoạt chất Cyhalofop-butyl *(Linhtrơ 200EW, Anstrong 10EC, Cyhany 250EC, Nixcher 200EC, Slincesusamy 200EC,...)*.

+ Ruộng có nhiều cỏ lồng vực nên sử dụng thuốc có hoạt chất Quinclorac *(Ankill A 40WP, Pitagor 550WP, Siftus 500WP,...)*.

+ Đối với ruộng có nhiều cỏ chác lác, lá rộng nên sử dụng thuốc có hoạt chất Bentazone: *Basagran 480SL, Startup 450SC, Cambio Pro 460SL,...*

4. **Biện pháp diệt ốc bươu vàng**

Ốc có hiện tượng qua đông khi gặp thời tiết lạnh. Tuy nhiên khi trời ấm, ốc hoạt động trở lại và gây hại trên các diện tích lúa gieo sạ, chân ruộng trũng. Để phòng trừ có hiệu quả cần theo dõi nguồn ốc, hoạt động của ốc trở lại để phát động nông dân tự thu gom trên ruộng nhà mình, thu gom tập thể trên mương máng. Đây là biện pháp chính để bảo vệ tôm cá và sinh vật có ích.

- Những diện tích lúa mới cấy, lúa gieo sạ có mật độ ốc non nhiều không bắt thủ công được hoặc hiện tượng ốc gây hại, cắn phá 5-10% số dảnh. Sử dụng bằng một trong các loại thuốc hoá học như: Boxer 15GR, Bolis 12GB, Starpumper 800WP, Vịt Đỏ 256EW, Oc clear 700WP, Pazol 700WP, Ac- snailkill 700WP, VT- dax 700WP; Oxdie 702WP… theo liều lượng ghi trên nhãn mác. Khi phun hoặc rắc thuốc mực nước duy trì < 3 cm.

Trên đây là hướng dẫn của Trung tâm dịch vụ sự nghiệp công xã. Đề nghị HTX dịch vụ Nông nghiệp, Trưởng các Thôn, xóm tuyên truyền, hướng dẫn cho nông dân các biện pháp kỹ thuật diệt chuột, quản lý lúa cỏ, cỏ dại và ốc bươu vàng để vụ mùa 2026 an toàn, hiệu quả./.

Nơi nhận:
- Chủ tịch và các PCT UBND xã (*để b/c*);
- Phòng Kinh tế;
- Giám đốc Hợp tác xã dịch vụ Nông nghiệp;
- Trưởng các Thôn, xóm;
- Lưu: VT, TTDVSNC.

KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

U.B.N.D XÃ VẠN TRẠCH T. NINH BÌNH
TRUNG TÂM DỊCH VỤ SỰ NGHIỆP CÔNG

Lê Thị Phương Lan